

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 ună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 ună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oră 6 cr. a treia-oră 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Popădoi Nr. 15.
Telefon Nr. 14.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscrise nu se înapoiază.
Nimeri singuratici la 5 cr. se vînd la „Tipografia”, soc pe acțiun

Reinoirea pactului economic.

VI.

Nunții și renunții.

Deputațiunile regnicolare în a căror competență cade, conform legilor fundamentale (art. XII. ungar din 1867, și art. XXIII. austriac din același an) își începuseră lucrările îndată după alegerea lor din sinul parlamentelor, adică în a doua jumătate a lunii Martie.

Ca semn caracteristic al întocmirii lor merită a fi scoasă la iveală împrejurarea, că referenții ambelor deputațiuni sunt Ovrei: cel al deputațiunii maghiare este Ovreiul botezat Falk Miksa, ear' al celei austriace, Ovreiul nebotizat Drul Beer.

Deputațiunile lucrează fiecare deosebit, nu se intrunesc la oaltă, ear' rezultatul chibzuirilor 'și-l împărtășesc mutual în scris, pe calea așa ziselor nunții și renunții, fiind îndatorate reciproc a împărtăși comunicatele pe lângă original conceput în limba de partracare a deputației și încă o traducție în limba celeilalte.

Comunicarea aceasta reciprocă a înăugat-o deputațiunea austriacă, prin nunțul ei dela 25 Martie, iscalit de către președintele, contele Schönborn, și raportorul Dr. Beer. Documentul este destul de lung, ocupând în P. Lloyd 3 coloane întregi, tipar indesat.

După vre-o 60 de rinduri de introducere fără importanță, eată ce zice îndată:

„De sigur nu este imbucurător faptul, că din zecă în zecă ani ese la iveală în mod aspru disensiunea de vederi asupra baselor unei înțelegeri, că nodul gordic nu se poate deslega ci trebuie tăiat; de aceea nici după încheierea pertractărilor nu reintră în suflute dincoace și dincolo acea mulțumire, care de obicei însoțește, ca un rod, opera grea săvîrșită în mod fericit.

Făcînd o alusie, deocamdată încă numai pe departe, asupra „basei nesigure”, pe care stă azi contribuția la cheltuielile comune, spune hotărît, că „trebuința, de a găsi aici leac, trebuie să o recunoască ori-și-cine, care a luat parte la pertractările anterioare, sau a studat documentele preschimbate între deputațiuni”;... și fiecare patriot ar simți bucurie mare dacă actuala nesiguranță în calcularea cuotei ar înceta. Fără îndoială, însă, că condițiunea fundamentală, e ca să se rupă odată cu actuala metodă de calculare.”

De aici încep apoi expunerile aievea ale nunțului și se apucă mai întâiu de dări.

„O ochire peste legislatura de dări în ambele state, — zice documentul între altele, — arată, că deși unele imposite pured din același izvor dincoace și dincolo, totuși nu mai poate fi acum vorba despre perceperea lor după un normativ aproximativ același.”

„Dările asupra câștigului și veniturii se eroiesc în mod diferit în Cis și Trans, stau pe basă cu totul eterogene, deci deasemenea nu se potrivesc nici pe departe, pentru a face o comparație între capabilitățile de a presta ale celor două jumătăți ale monarchiei.”

Desvoltînd obiectul acesta mai de parte extinzîndu-se și asupra pertractărilor din reînnoirile precedente, referentul declară:

„Fără îndoială și de astă-dată ar rămâne zădărnice încercarea de a se ajunge la o învoială mulțumitoare pe ambele părți, chiar și în ciuda opintirilor celor mai energice, de a voi să ne lăsăm a fi conduși de principiile dreptății, dacă n'am reuși mai întâiu a ne înțelege asupra unei baze sigure de calculare”;... și de aceea „întru consolidarea pactului între cele două jumătăți ale monarchiei trebuie găsite astfel de norme, care, bazeate pe principii juste, să rămână pe viitor hotărîtoare pentru slăbirea părții de contribuie la cheltuielile comune”.

Constatînd apoi, că Ungaria în urma parității depline cu Cisleithania în afacerile externe ale monarchiei, își validează această influență pe toate terenele, documentul zice:

„Ar fi deci numai lucru drept și just, dacă ar contribui în măsură egală la gospodăria comună... Dacă deputațiunea austriacă nu face fus de astă-dată pretensiunea pentru egala contribuie și astfel nu ține seamă de păreri enunțate în cercurile largi cisleithane, „ea se călăuzește de considerații la stările economice și financiare ale Ungariei”. „Ea nu poate renunța la pretensiunea, ca cuotele reciproce să fie împărțite mai cu potrivă, decât se întempla aceasta până acum”.

Autorul nunțului se provoacă în urmă la statele, unde deasemenea părțile autonome contribuiesc și în ce mod la cheltuielile comune. În Europa autorul găsește două state: Germania și Elveția, unde contribuția se îndeplinește pe baza numărului locuitorilor din fiecare stat federativ (al Germaniei) și din fiecare canton (al Elveției). Dr. Beer consideră deci și pentru calcularea cuotelor austro-ungare acest principiu ca „cel mai just și cel mai simplu”.

„Astfel că, pe baza recensamentului din 1890, proporțiunea cuotelor ar eși 57.8 : 42.2, ear' fară a se socoti populația confinului militar, s'ar modifica în 58 : 42.

(Va urma).

Distincțiunea lui Goluchovski.

Cu prilegiul aniversării nașterii sale, 18 August, M. Sa Împăratul a conferit ministrului de externe cea mai mare distincțiune: ordul „venerului de aur”. Grația Împăratească apare multora surprinzătoare.

Eată unele aprecieri ziaristice despre ea:

Fremdenblatt spune: Conferirea ordului „venerului de aur”, după o activitate nu mai multă decât de cincisprezece luni a ministrului, ca act al grației deosebite a Monarhului, arată totdeodată și aceea, că procedura în politică a omului de stat în așa mare măsură eminent găsește deplină aprobare la domnitor.

Pester Lloyd scrie: Această supremă distincție din câte există în monarhia austro-ungară, are pentru ministrul de externe încă și o însemnată deosebită prin aceea, că i-a fost conferită abia după șesșesprezece luni de serviciu. Ori-cât de scurt este acest resimp, totuși contele Goluchovski a avut adese-ori ocaziune, a-și dovedi talentul sau de om de stat și capacitatea de acțiuni. Că a dovedit-o aceasta, mărturisește tocmai semnul de încredere și de recunoștință, pe care l-a căpătat dela Monarch.

Nemzet observă: Contele Goluchovski s'a arătat vrednic de această supremă distincțiune în decursul unui restimp de abia șesșesprezece luni:

Deutsches Volksblatt din 20 August se ocupă cu afacerea la primul loc și declară: „Noi însă nu găsim nicăiri măcar vr'un semn cât de mic despre rezultatele pozitive, de care am avé a mulțumi contelui Goluchovski. Nu-i vorbă, diplomația noastră a intervenit de repetite-ori în desvoltarea cea de pe urmă a chestiunii orientale; dar noi nu vedem în nici o parte fructele acestei politice cocîndu-se în folosul nostru. Din contră. Exceptînd România, care de altfel se apropiase de monarhie și de tripla alianță înainte de regimul Goluchovski, tocmai stările din Balcani s'au înrîutățit în ultimele vremuri vîzînd cu ochii spre paguba noastră”.

Zarul discută apoi schimbările obvenite în toate statele balcanice, mai ales însă în Bulgaria, și încheie:

„Durere, că în Sofia oamenii cîmpătați trec pe zi ce merge în dosul vieții publice și contele Goluchovski cu greu va pute fi absolvat de vină pentru aceste stări”.

Lucaciu — brotist.

Afacerea Lucaciu încă nu e clarificată pe deplin, dar' acum mai mult decât clarificarea ei trebe să ne preocupe brotismul, pe care l-a dovedit părintele dela Șişești.

Să ne aducem aminte de începutul crizei. Ea a izbucnit pentru anarchismul ce l-au dovedit aici, față cu președintele partidului național, oamenii cei mai adicți ai dlui E. Brote, al cărui rol, scop și trecut politic este cunoscut și apreciat din destul. Vandalismele săvîrșite în redacțiunea și tipografia „Tribunei” de un Russu-Șirianu, erau sforțările desperate ale clicei brotiste, care voia să țină în mână cauza națională spre a o exploata, spre a ne nimici organizația, înlocuindu-o cu o dictatură brotistă, și spre a ne închina apoi ca un poclon, trimis din București la milenliul din Pesta. „Millenliul” lui Slavici, cu indulcirea Maghiarilor, a fost un balon de încercare al acestei politice necinstite, de gheșeft și speculă, la care au fost înjuțați, ori seduși, conventiculiști, și pentru care acel Russu-Șirianu, făcuse desperatele încercări vrednice de un agent, care nu lucră decât în vederea banului, ce l-i arată stăpînul său.

În timpul acelor scandaloase afaceri toți am rămas înmărmuriți vîzîndu-l pe Dr. Lucaciu alături de răsvrătiți, puși în serviciul unor interese străine de partidul nostru național. Dar' părintele Lucaciu s'a făcut în scurt șeful acelor răsvrătiți. Protestul acela scandalos, prin care era insultat, pe nedrept, președintele comitetului, era opera părintelui Lucaciu. Toată campania începută și purtată mai ales în presa liberală din București era condusă și inspirată de părintele Lucaciu.

A venit însă timpul de chestiunea s'a clarificat și criza s'a rezolvat în favorul partidului național și al acelor membri din comitet, cari țineau neclintit la țînta bineprecisată a partidului.

Într-aceea Dr. Lucaciu a rămas opărit, retras și tăcut. Toată lumea se scandalisea de țînta dînsului, așa de mult, încât țerani dela țeară ne scriau întrebîndu-ne, oare mai e vrednic acest om, ca să-i ținem chipul în fruntea caselor noastre, oare nu merită, ca să-i rupem icoana de pe pîreți și să i-o trimitem acasă?

Urmaseră desvîlirile sdobitoare ale neînfrîntului Aurel C. Popovici, cari au luminat adînc toată tendența păcătoasă a celor dela București, cari au în frunte pe Brote, ear' la spate pe dl D. Sturdza, și-au dovedit evident corectitatea țîntei noastre.

După desvîliri, în urma multelor provocări din public părintele Lucaciu în sfîrșit, după o lungă tăcere, a spus earăși un cuvînt prin scrisoarea sa dela 15 Martie, publicată în nrul 55 al „Tribunei”. Scrisoarea aceea avea de scop rehabilitarea perfectă a părintelui Lucaciu, și numai astfel avea un înțeles. Rehabilitarea însă nu s'a făcut pentru declarațiile îndoielnice ale părintelui dela Șişești. Am spus-o de atunci, și urmările ne-au dovedit acum, că modul cum părintele Lucaciu se declarase asupra lui Brote, e foarte suspect.

Pe cînd de pildă Dr. Rațiu, președintele comitetului, pentru niște aparențe de greșeli de formă era atacat în cel mai violent mod, pe atunci tradarea formală pregătită de Brote, Slavici, Bianu și patronii era taxată de părintele Lucaciu ca o „idee politică”, pe care, vezi bine o condamnă și dînsul, dar' modul cum o condamna, era așa de siluit, de fătîrit, nenatural și suspect, încât, cu tot dreptul ne-am declarat de neîndestulii cu el.

După aceea părintele Lucaciu ear' s'a pus în retrager. La ședințele comitetului național n'a mai luat parte, de nimic nu s'a mai interesat, dar' legăturile cele intime, cu autorii „ideii politice” condamnate *pro forma* le-a întreținut și cultivat cu îngrijire.

A urmat criza la Liga, tot așa de revoltătoare, ca și cea dela „Tribuna”, dar' părintele Lucaciu s'a pus totuși pe partea acelor, cari sistaseră ex offo activitatea Ligei pe timpul milenliului, în vederea unei apropiate „împăcări”.

C'un cuvînt, părintele Lucaciu rămîne același om dublu, care vrea să fie și cel vechiu, dar' se facă și pe omul „situațiunii schimbate”.

Vine în sfîrșit corespondența din giurul Băii-mari. E subscrisă de un preot tîner; din modul cum scrie, se pare om de cînst și de inimă; el se plînge de lățirea brotismului pe urmele părintelui Lucaciu, și drept ilustrare se provoacă la trei casuri.

Noi, oameni de bună credință, cum am fost și sîntem, publicăm scrisoarea, anume, ca să dăm ocaziune părintelui Lucaciu a se declara asupra brotismului, care, știam că se organizează și se pregătește a-și întemeia ziar cu chiar concursul părintelui Lucaciu. În loc de desmințire, părintele Lucaciu ne înjură la primul moment într'un mod necuviincios.

Așteptăm explicări în scris; dar' nimic. În urmă es în — *Revista Orăștiei și Gazeta*; nouă ne vin numai bombe pline de mîrdării și josnicii, cari la tot casul sînt mai vrednice de un surugiu din mahalalele Bucureștilor decât de un preot.

Ne-am păstrat sîngele rece, pe lângă toate atacurile acestea, și ne-am stăpînit indignarea Părintele Lucaciu a continuat a ne numi crescendo: „mișei, jidani etc. șicari, canalie...” luînd aceste epitete ca tot atâtea „fapte” și dovezi de desvinovățire. Toate acestea nu ne-ating. Atari mijloace nu pot mîrdări, decât pe cel-ce le întrebuițează.

Afacerea însăși nu e pe deplin clarificată. Tot mai mult însă trebe să ni-se întărească suspiciunea, că totuși este ceva la mijloc, pentru-că de unde nu e foc, nu ese fum, și apoi dacă n'ar fi fost de loc fum, ce ar fi fost mai ușor decât a dovedi aceasta cu adevăruri. Am constatat însă, deja și până acum multe neadevăruri în aserțiuni-e apărării, și aceasta e foarte suspect.

La început s'a zis, că p. Lucaciu în ziua de 17 Maiu nici n'ar fi fost acasă. Acesta ar fi fost cel mai puternic argument al apărării. Dar' s'a văzut, că însuși p. Lucaciu nu cuteza a-l enunța franc și categoric, ear' „R. O.”, care se provoca la deosebită întărirea acestei aserțiuni, am văzut, că a sfecit-o, tot așa de rău, ca și de altă-dată.

În sfîrșit chestiunea pentru noi e simplă. Se va dovedi, că p. Lucaciu e absolut nevinovat de cele-ce i-se impută, atunci E. Dredeanu, capelanul seu se dovedește a fi un mincinos, ear' noi niște oameni, cari am fost seduși în bunăcredința noastră.

Acesta ar fi cel mai rău cas pentru noi, de a fi publicat o informație greșită, și, am declarat deja, acest cas ne-ar face bucurie.

Dar' și în cazul acesta rămîne dovedit, peste ori-ce îndoială, că părintele Lucaciu, dacă nu e milenarist, e brotist de cea mai originală specie.

Eată rezultatul discuțiunilor, dacă se pot numi așa și injuriile ordinare, ce s'au debitat, de până acum: *Lucaciu e brotist*.

Din aceasta se pot trage toate conlusiunile — și, pentru viitor, se pot lua toate măsurile preventive.

Urmează acum să se facă marea despărțire în poporul nostru, urmează ceea-ce Germanul numește „Scheidung der Geister”.

Sînt oameni, cari țin, consecuenți și neclintiți la baza și programul nostru, și sînt alții, cari vor se părăsească această basă și acest program, și se pună cauza poporului nostru în serviciul unui partid din România, ca acela să ne închine guvernului unguresc.

E să alegem. Punctul hotărîtor se apropie.

Mangra și Goldiș.

— Epistolă către un amic. —

X., 31 Iulie 1896.

Iubite amice I.!

Îți vei fi mai aducînd aminte, cum în 1892 prin Iunie cădă eram, în seminar, în secolul examenelor, în timpul de noapte eram atacați de oardele celor „aduși de vînturi” recte barbaro-jidano-maghiare, și știi apoi, că și noi încă am fost gata de ei, înarmați fiecare cu un... par a mână. Și răcniau bieții preparanți și teologi, că nu li-se da permisiune a eși să întîmpine pe „plăcuții musafiri” recte pe vandalii asiatici. Mai știi apoi cum veni în seara primă a vandalismului teologul Tr. Vațan (actualmente preot în Arad) etc. sîngerat dela cafeneaua Zemplény, unde patrioții aveau de gînd nu știu ce se facă cu părintele Mangra, poate chiar să-l asasineză. Și ce a fost oare cauza, că s'au întrepus atât teologii cât și preparanții așa pentru Mangra? Pentru-că Mangra întrupa în sine niște idei sănătoase, pentru-că era aderentul programului nostru național dela 1881, pentru-că era dușmanul guvernului, și cine era dușmanul guvernului, era amicul nostru.

De ar fi zis el atunci tinerimii un cuvînt numai, ar fi sărit în foc pentru el. Și mai știi cum era urmărit în toate căile sale de guvern, ba și de către patrioții din Arad? Dar' azi? Până în adîncul inimii m'am întristat („ape au intrat în adîncul sufletului meu”, zice psl. David) cetînd nrul 164 al „Tribunei”. Puțin mai eram eu informat asupra țîntei politice a monachului Mangra, profesorului nostru de odinioară, de cînd cu „nexusul causal”, dar' cam slab eram informat; cînd însă am cetit în amintitul nr. reproducerea din „Dreptatea”, am stat locului zăpăcit de argumentul cu care cutează a intra între popor spre a-l pacifica. M'am întrebant apoi: Doamne! cum se poate aceasta? Căci pe cînd eram teolog îmi formasem ideea, că bărbatul acesta (Mangra) și respective caracterul seu e o stîncă de granit, de care sule vînturi cât de puternice, fie măcar și „Bora” se vor frînge de ea, și vezi, iubite amice, cum se înșală omul, cum le schimbă pe toate „nexusul causal”.

Paré-mi-se, că acest nefericit nex causal s'a extins și asupra vicarului dela Oradea-mare. Nu știu, iubite amice, de-ți vei fi aducînd aminte de cuvîntarea sa rostită cu ocaziunea alegerii sale de vicar în sinodul eparchial din 1892, dar' eu parcă și acum îl aud, cînd adevă mulțumi sinodului și P. S. Sa'e epului pentru încrederea pusă în el, zicînd între altele, că starea lui de până acum (cea de protosincol) a fost ca cea a bolnavului (din S. Evanghelie a lui Ioan 5. 5) dela lacul oii, care neconținut a așteptat să vină vremea în care să i-se îmbunătățească soarta, astfel zicea el, că a fost soartea lui până atunci; tot a așteptat să ajungă la aceea treaptă, în care mai cu înlesnire se poată închina biserica înaintea unui guvern francmasonic, care — guvern — nu „și-a pus de gînd decît a lovi în biserică și în dogmele ei. Vicleanul de el, la ce a dorit el!

Și se știi amice, că el de mult ar fi făcut aceasta (s'ar fi lăpădat de biserica sa, alegîndu-se de ablegat), dar' nu i-s'a dat ocaziune până acum, căci alegerile generale de ablegați erau trecute atunci cînd el s'a înălțat la treapta de vicar și archimandrit. De aci se poate vedea dar', că am avut motiv, de a-l numi viclean, cu atât mai virtuos, cu cât știu pozitiv, că pe cînd se desbăteau legile politice bisericești în sinodul eparchial din anul 1893 (din care și Preacuvioșia Sa făcea parte) și el a protestat împreună cu ceilalți deputați contra lor; aceste toate le știu pentru-că și eu luam parte la sinod pe... galerie, ear' cine nu va crede, cetească protocolul sinodului din anul amintit la nr. 16, unde se zice că sinodul în unanimitate protestează contra amintitelor legi, respective pe atunci proiecte.

Un motiv și mai mult de a-mi justifica epitetul de viclean îl găsim în însăși cuvîntarea sa către alegători, în pasagiul unde zice: că principiile acestui partid (liberal) le-a urmat Preacuvioșia Sa până acum, și unde face

promisiunea că sub nici o împrejurare nu se va desbina de câră el.

Așadar! el — iubite amice, precum vezi — a profesat principiile partidului liberal și atunci în sinoadă dela 1892 (când s'a ales de vicar) si dela 1893 (când s'a protestat contra numitelor legi) și n'a cutezat să zică nimic în favoarea numitelor legi, căci dacă zicea, atunci nu ajungea la o treaptă așa înaltă.

În ce privește căsătoria civilă, preoții nu pot avea părerea lor specială, ci părerea bisericii lor trebuie să fie părerea lor; părerea bisericii a fost și este contra ei, și această părere și-a exprimat-o de nenumărate ori.

De mă va întreba cineva, cum e părerea am eu asupra căsătoriei civile, îi voi spune, că această întrebare e absurdă, căci eu ca preot trebuie să primesc, să-mi însușesc părerea bisericii mele. Cine nu primește această părere a bisericii, este contra ei, și cine este contra ei, este un apostat.

Acum a sosit vremea, ca să scuturăm acest apostat de pe spatele bisericii, care n'are de gând, decât a încovoia biserica înaintea guvernului ateist, spre a o sbiciui. De ce să nu se întempele și cu acesta o Gheudiadă în ediția a II-a?

Aci mai virtos ar fi motive ca să se editeze.

Un astfel de apostat, nu e permis să stea în fruntea atâtor mii de credincioși, căci în fruntea credincioșilor trebuie să stea un credincios, ear' nu un apostat, pentru că altminterile vor veni în conflict unii cu alții în afacerile lor.

Tare mă tem că vântul „nexusului causal” al monahului dela Arad, n'a lăsat neatinș nici pe protopopul Garban din Buteni, care încă a ținut „Te-deum” în onoarea mileniului, dar' nu numai atât, ci a invitat pe toți patrioții circunșcrși și necircunșcrși la cea s'rbătoare, cari n'au cruțat osteneala într-o veni cu steagurile lor în biserica română ort. astfel încât poporul într'atât s'a scandalizat, văzând așa mizeria în biserica lui, încât s'a depărtat numai decât din biserică.

Vezi, iubite amice! ce-ți permit a face niște oameni, cari s'nt în condiții materiale mult mai favorabile, decât noi cesti de pe la sate, aceia mai ușor se lasă a fi duși pe calea ispitei. Ei ca preoți nu-și aduc aminte ce zice ap. Petru în ep. I, c. 5, v. 8 și 9: „Fiți trezi, priveghiați, căci contrarul vostru, diavolul, ca un leu răcnind umblă, căutând pe cine să înghită, căruia oponeți-vă, trii fiind în credință, cândva același suferințe în timp și celalaltă frați ai voștri din lume”. — Ei! iubite amice! ce zici la aceasta? Răspunde-mi cât mai curând!

Primește salutări dela al teu amic

n. n.,
preot. gr. ort.

ASTRA.

Adunarea generală a despărțământului XXIX. (Mediaș).

În deșert am tot așteptat, ca să se scrie ceva și despre frumoasa adunare și petrecere a despărțământului nostru, ținute în Mediaș, la 1 August, ziua sf. Ilie.

Nimeni nu și-a luat aceasta osteneală, cu toate-că merită a ne opri puțin asupra vieții, dezvoltate în acest mic și expus despărțământ al Astei.

Acesta încă este unul din despărțământele asupra cărora și-a aruncat furia binevoitoare noastră oblaudire, cerând să se prezenteze statute, deosebite de ale întregului, din care parte face.

Chiar și numai această împrejurare merită să-i dăm nițică atențiune. Bravii conducători ai acestui despărțământ au înțeles prin cu succes ai acesti necesari întru salvarea vieții lui.

În urma acesteia ei ni-au putut procura în anul acesta o zi, plăcută prin adunarea și petrecerea dela 1 August.

Inteligentă numără din giur și chiar și din departare a grăbit a asigura splendida reușită a ședinței și petrecerii. Ședința ca și petrecerea s'au ținut în frumosul pavilion dela „Schützen”. Începutul ședinței era fixat foarte potrivit, pe 2 ore d. a.

La oara aceasta și înainte încă, o mișcare neobișnuită se observa pe străzile Mediașului. Orașul răsesese și se prezenta acum într-un colorit rar românesc.

În timp scurt, locul adunării s'au umple de public românesc din toate clasele. Câteva din sexul frumos încă ținură a se interesa și de mersul ședinței, ocupând loc în frunte, de câră masa președintelui.

Pe la 3 ore d. a. dl director Ioan Moldovan deschide în fața numărului public de inteligentă și popor, ședința, prin o cuvântare, bine aleasă.

Esența cuvântului de deschidere se poate rezuma în cuvintele unui erudit Român, citate de dl director: „Propășirea unei națiuni este

încrederea în sine, aceasta o crează averea și cultura, ear' partea nației, cu care trebuie să ajungem acolo, este țeranul, pe care îl considerăm ca corpul națiunii”.

De tot potrivit dl director Moldovan, a vorbit mai mult la inima poporului, dându-și silința a-l face cunoscut cu scopurile și activitatea Asociațiunii noastre transilvane.

Poporul român s'îi vorbir, căci pentru a lui cultură s'a înființat Astra!

Raportul dlui secretar Dr. Ivan s'a luat spre știință cu plăcere.

E îmbrucător raportul comisiunii pentru înscrierea membrilor noi și încasarea taxelor, care produce suma de vr'o 72 fl. v. a.

S'au înscris membri noi ordinari 5, ear' ajutători 16, între cari — spre lauda bunilor Români din Mediaș fie zis — cei mai mulți din poporul plugar.

Când poporul român îl vom câștiga pentru Astra, atunci viitorul ei va fi asigurat și cu pași mai repezi va înainta pe calea progresului.

Bine și-a ales tema și tânărul disertant V. Macaveiu, tractând despre asociații și în specie despre bibliotecile populare.

Să înființăm astfel de biblioteci și vom subtrage școlului nostru poporului cele multe rele, ocupându-l cu cititul cărților folositoare! Acesta e mijlocul cel mai potrivit de a delătura anomalia observată în fiii poporului nostru, cari cu eșirea din școala populară, aruncă și cartea la o parte spre nespusea lor daună.

O apariție tristă, care eși la iveală la întregirea comitetului prin patru membri noi, nu se poate trece cu vederea.

Au fost excluși din sfatul comitetului 3 membri vechi, din cauza neparticipării lor la ședințele comitetului despărțământului.

Între aceia s'au număra și un membru al partidului nostru național, ba încă al comitetului, dl Dion. Roman.

Înregistrez numai faptul, neputând pătrunde la cauzele lui. Destul, că e foarte tristătoare această apariție.

De altcum dntul n'a luat parte nici la adunarea generală dela sf. Ilie.

Trecând peste acest cas neplăcut, termin cu concludus luat în ședința despărțământului din acest an, că adevărat din taxele dela membrii ajutători și din venitele petrecerilor, arangiate de desp., s'au pusă basă la înființarea unei biblioteci a despărțământului.

Să sperăm, că pe viitor nu vom mai avea de înregistrat nici un cas neplăcut, în vedea acestui promițător despărțământ, ci vom vedea o activitate din ce în ce mai conștientă, întru promovarea scopurilor sublime ale Astei.

În urmă ceva și despre petrecerea, arangiată cu această ocaziune în același loc.

Deși, din prevederi basate, nu s'au invitat străini, totuși reușita petrecerii, pe lângă câștigul moral ni-a adus și un câștig material de 64 fl. 14 cr. v. a. în folosul desp. și a celor două școli românești din Mediaș.

Deși în aceeași zi erau petreceri și în alte locuri, nu chiar departate, totuși a noastră petrecere încă a succes chiar peste așteptarea noastră.

Întreg venitul petrecerii a fost 110 fl. Jocul a ținut cu multă veselie dela 8 ore seara până după 4 ore dimineea. Mândrul soare ne saluta de după culmile dealurilor, când plini de dulci suveniruri ne depărta dela locul petrecerii, având în piepturile noastre un dor ferbinte, de a conveni pe anul viitor și mai mulți, ca să impunem și străinilor, ca de astă dată.

Privitorul.

REVISTA PRESEI.

Presa română.

Gazeta Transilvaniei (nr. 174) ca articol de fond publică o scrisoare deschisă „Arhimandritului Goldiș”.

Arată că, nu numai neamul și-l-a tradat ci și biserica a necinstit-o, făcându-o de rușine vicarul apostat Goldiș. Prin aceasta nu e vrednic să mai fie membru în clerul bisericii gr.-or. și e provocat să părăsească și să ese din cler.

„Îndată-ce te-ai pus în conflict cu disciplina și cu interesele bisericii, te face datorința să desbraci haina bisericească. Desbracă hainele bisericești, nu ni-le murdări, nu ne demoraliza poporul!”

Scrisoarea adresată Arhimandritului Goldiș, e subscrisă de „Un fiu de plugar”.

„Dreptatea” (nr. 174) serie despre înșelăciunea ce trebuie să ne cuprindă pe toți față de școli, cari s'nt motorul ce asigură bunăstarea, inteligența și viitorul unei națiuni — în un prim-articol: „Anul nou școlaristic”. Reproduce totodată un circular al Ilu., stritații Sale Ioan Mețanu, episcopul Aradului în care se îndeamnă preoții să se dau în grije, școalele și învățământul popular.

Nefericit...

Sibiul, 20 August n.

Printre multe insulte și injurii, cu cari s'a produs părintele Lucaciu în zilele acestea, din Șiești, a aflat de consult se-mi adreseze și mie personal două vorbe.

Sfinția Sa îmi strigă „nefericite, ești prins în flagrantia”. Deși termenul acesta din urmă nu e cunoscut în analele modeste ale vieții mele, decât ca o concepțiune juridică abstractă, totuși trebuie să recunosc, că între toate exploziunile bombastice, descărcate prin curentul electric, din giurul Șieștilor, această singură frasă conține vre-un simț de adevăr.

Da! Sunt într'adevăr nefericit... Înainte cu 10 ani l'am văzut pe părintele Lucaciu mai întâiu, într-o biserică, și-l priyam ca pe un preot... ear' astăzi nu-l mai pot recunoaște.

Înainte cu vre-o 3 ani, după-ce îl admirasem mult timp am început, se-mi cânt gloria și s'îi descriu suferințele, premărindu-l prin coloanele acestui ziar, pe el și pe toți membrii familiei sale.

Ani de-arindul m'am rugat zilnic pentru sănătatea și viața lui, care credeam, că numai ca jertfă pentru neam se va sfârși, într-un veritabil martiriu, și drept schimb pentru rugăciunile mele zilnice, și pentru premărirea în prosă și poezie, mă pomenesc cu directe insulte și injurii.

Da, sunt nefericit...

Când era în temniță pentru Memorand dimpreună cu alți membri ai comitetului, de care azi s'a despărțit, eu pentru mângăierea întemnițaților, și lățirea cultului lor de „martiri” am deschis în „Dreptatea”, ziarul mult urgisitor, mult batjocoritor „moderată”, o serie de Voci libere, cari erau tot revărsări de sentimente de iubire și înmuri la adresa „martirilor”. În fruntea acestor voci libere am pus o schiță despre p. Lucaciu. Sunt tocmai doi ani de atunci, când la 18 August, în ziua Schimbării la față și ziua natală a M. Sale, îmi reculegeam în memorie toate amintirile despre p. Lucaciu, ca să le îmbrac în haina poeziei, și să le ofer publicului tot-mai în ziua natală a scelei lui, la care a fost dus Memorandul pentru-ca cei-ce l'au subscris se ajungă dela treptele tronului toți în temniță, adevărat nu toți, căci Bile fugise.

Și la aniversarea acelei zile, același p. Lucaciu, a cărui „doină” am purtat-o prin țeri și mări, m'aruncă azi pe mine în ceata „mișeiilor”, „canaliilor” etc... ear' Sfinția Sa se pune alături de fugarul brot, și de toate ceata lui de „răsvrățiți” și „indulcitori” milenari ai Ungurilor.

Da, sunt foarte nefericit...

Decât, cu toată „nefericirea” mea am o întărire: conștiința mea curată și onestitatea, cu care am lucrat, puțin cât am lucrat, și voui lucra, cu ajutorul lui Dumnezeu, și mai departe, fie chiar în contra părintelui Lucaciu.

Cu toată nefericirea mea am însă și o mângăiere, tristă, dar mângăiere: *socios habere malorum*.

Sunt nefericit... Dar' care Român cinstit, nu e nefericit, când își vede iluziile deșteptate cu atăta aparat, nimicite dintr'odată, și vede pe un Lucaciu, de care atâtea nădejdi s'au legat, alături cu un Brote, fugarul, cu un Slavici, indulcitorul „condeiu simbrăș” și cu de-ai-de Ruși-Șirieni?

Da, sunt nefericit, și cu mine sunt nefericiți zeci și sute de tineri, cari credeau că au înaintea lor modele de caracter, și acum ved că sunt niște machiavelice figuri, cari îndrugă la frase, sunătoare, pentru a seduce, ear' nu a conduce.

Nefericirea însă trece, ca și gloria altora, și când va fi sosit timpul, earăși entuziasmul tineresc, sacru și curat, va cuprinde inimile noastre, și vom lucra, nu conduși de niște idoli, ci de principiile vecinic neperitoare, cari ne încălzesc inima, și cari nu se schimbă cu — „situațiunile”.

Dr. E. Dăianu.

Aforisme politice.

— Una la zi. —

Guvernul parlamentar e un guvern al cuvântului. Într'un astfel de guvern darul vorbirii e cea mai apreciată calitate, pe care o poate posedea un politician și această calitate poate exista de sine, fără-ca' cu ea să fie înpreună și o putere de raționament, putere de voință, abilitate întru cunoașterea caracterelor omenești și a semnelor de timp, fără cunoștința regulilor fundamentale ale legislațiunii și a economiei naționale și fără vre-un talent pentru diplomație sau administrare în timp de război. Ba se poate întâmpla, ca tocmai calitățile spirituale, care dau vorbirii unui bărbat public un farmec particular să fie incompatibile cu acele calități, care l'ar pune în stare să stea în grabă cu firmitate în fața unei situațiuni întregitoare.

Macaulay.

Afacerea Dr. Lucaciu.

E foarte curios, că nici după atăta timp nu se poate constata, peste îndoială care e adevărul în această afacere.

Din punct de vedere politic, un lucru s'a constatat până acum, anume, că Dr. Lucaciu e curat brotist. Vom publica însă și de aici încolo totul, ce poate duce la clarificarea chestiunii.

Declarația „poporului”.

Eată declarația pretinsă a „poporului” din Șiești și celelalte parochii ale părintelui Lucaciu, care s'a publicat în *Gazeta din București* — fără 72 de iscălituri.

Autorul declarației este, evident, părintele Lucaciu, care continuă a se lăuda pe sine și a ne injura pe noi, cu același entuziasm.

Onorată Redacțiune!

Ziarul „Tribuna”, în numărul seu dela 1 August a. c. publică o corespondență datată „din giurul Bii mari”, în care cu o perfidie nespuse se aruncă niște învinuiri murdare asupra caracterului politic și național al iubitelui nostru părinte Dr. Vasile Lucaciu, că el ar fi s'rbătorit cu pruncii școlari mileniul maghiar, că ar fi primit ajutor dela stat pe seama școalei române din Dănești-Bontăieni etc. și cu o melancolie afectată deplănge, că cel-ce se gera de „adevăratul” conducător de odinioară, acum cu voia îi duce pe cale greșită pe frații sei români.

Nu arate-ori se întâmplă în viața publică, de se dau în vileag corespondențe adevărate sau false inspirate de o devotațiune sinceră sau de duhul perfidiei. Se constată adevărul sau falsitatea, sinceritatea sau perfidia și lumea trece la ordinea zilei.

Casul de față se deosebește mult de alte asemenea casuri de toate zilele. Pentru-că aici avem de a face:

1. Cu idealul nostru, al poporului român.
2. Cu cel mai iubit bărbat al națiunii.
3. Cu caracterul încercat și probat prin un șir întreg de lupte purtate cu eroism spre îndestulirea, spre fala și mărirea întregului neam românesc.
4. Cu omul, care prin calitățile sale a știut personifica în sine în modul cel mai cuceritor ideea românismului.

De aceea, cazul e de toată gravitatea, pentru-că cuprinde în sine un mare fond politic, care va fi în stare, să lumineze întreaga noastră situațiune tristă, și să desvlească adevăratele cauze ale acestei triste situațiuni.

Dacă „Tribuna” ar fi publicat acea corespondență, cu o anumită rezervă, sub firma corespondentului, ar fi primit o rectificare, o lămurire, s'ar fi înfierat corespondentul mincinos și perfid, s'ar fi constatat adevărul și poporul român nu s'ar fi scandalizat.

Dar' nu așa s'a întâmplat.

„Tribuna” primește corespondența, și precum însăși mărturiseste, se gândește și răgândește „mai multe zile”, că care să o publice sau ba?

Apoi, o publică, „anonimă”, adevărat meritul „destăinuirii” și-l rezervă sieși întreg, împreună cu toată responsabilitatea pentru cuprinsul corespondenței.

Și ce e mai mult, o precede cu notă întredăscătoare, în care, cu o compătimire făcarnică se jeluște, ce pilula amară înghite, publicând acea corespondență. Nu s'a observat, că pilula amară îi va sta în gât.

În fine, în loc să-și facă ceva rezerve, să ceară ceva deslășiri și lămuriri, s'îi lase o părțică de speranță, că doară-doară, tot nu va fi așa lucrul, oferă corespondența întregă publicului român, ca un fapt sfârșit, neîndoios, despre care nu mai încape discuțiune și cu o resignațiune stupidă îi dă drumul în lume: „Ce se ne mai nutrim cu iluziuni, când realitatea e atât de tristă”.

Așadar:

1. Publicarea corespondenței a fost concertată, meditată, decisă prin sfaturi îndelungate, cu conștelegerea și învoirea factorilor normativi dela „Tribuna”.
2. „Tribuna”, cu acești factori a primit toată responsabilitatea pentru publicarea conținutului corespondenței, în fața națiunii întregi al lor e faptul publicării, a lor e în consecință toată răspunderea.
3. Faptele publicate în corespondență le-au primit de adevărate, și ca pe atari fapte împlinite, le-a publicat într'un mod și într'o formă de totul neîndatinată, bătătoare la ochi, cu litere aparente, ca „groaznică și neromânească” faptă și purtare a lui Dr. Vasile Lucaciu s'au cu atât mai virtos observată de publicul cetitor, și firește blamată, osândită, desprețuită, precum merită.

Din firea aerului urmează, că dacă corespondența „Tribunei”, adevărat înfiorătoare informațiune, pe care o dă „Tribuna” poporului român despre părintele Lucaciu, e ade-

vărată, atunci acest Lucaciu e cel mai miserabil om din lume, e un om fără caracter, e un înșelător, și ca să nu mai perdem vorba, e un vînzător de neam, vrednic de disprețul tuturor Românilor, fără considerarea la ceea ce a fost în trecut. Ni-a escamatat suferințele, ni-a furat inimile, ne-a răpit încrederea, ni-a îmbătat, ni-a s dus. Mentorul națiunii „Tribuna”, ni-l-a demascat.

Grosza ne cuprinde!

Eacă noi, fiii poporului român, din aceste patru comune, ne pronunțăm înaintea lui Dumnezeu și a națiunii, a lumii întregi, că aceasta nu poate fi adevărat, n'a fost și nu va fi vecei adevărat.

Ei bine, și ce urmează din această solemnă constatare?

Cred oare și cărui mascați dela „Tribuna”, că corespondent de români e atât de căzut, simplu și înșelător, de nu-și face deducerea legitimă din contrastele puse față în față?

Toată lumea românească a tresărit de durere, cetind acea corespondență, nu pentru-că am fi crezut și pe un moment, că acele ce se publică în corespondență ar pute să fie adevărate, ci pentru ne mai pomenita cutezanță cu care „Tribuna” lovește astfel în sentimentul poporului român.

Pentru-ca națiunea română să nu fie în nedumerire asupra adevărului, inteligența din giurul acesta, cum a luat știre de atentatul îndreptat contra caracterului național al iubitelui nostru părinte, a expedit următoarea depeșă:

„Tribuna”.—Sibiul.

Protestăm contra învinuirilor nebasate, la adresa iubitelui nostru părinte Lucaciu. Este neîntămătat și neclintit, cum a fost pururea, în cauza națională, și contra intereselor ei lucrează cel-ce atacă caracterul cel mai probat. Trăească națiunea! Trăească părintele Lucaciu! Jos minciunii!

Baia-spie, 3 August 1896.

Nicolau Lupan, preot. Iuliu Siurani, preot. Atanasu Lupan, învățător. Avram Cherechesi, învățător. Mihail Fatu, inspector școalei din Dănești, George Demian, proprietar. Atanasu Demian, proprietar. etc.

Această rectificare-protest, a primit în regulă redacțiunea „Tribunei”, însă după svoul hoțesc, (!!) de a seduce și înșela opinia publică prin publicarea calomniei și a-l lăsa ponegri pe cel-mai probat bărbat al națiunii, nu a publicat-o. (Telegrama aceasta nici nu ni-a sosit! R. „Trib.”).

Noi, poporul din Șiești, deasemenea ne-am făcut datoria, expedind următoarea telegramă:

„Tribuna”.—Sibiul.

Poporul din Șiești respinge, indignat minciunile și injuriile publicate în „Tribuna” contra părintelui Lucaciu, exprimă deplina sa încredere și iubire pentru caracterul seu român, curat ca soarele. Clevetirile „Tribunei” nu-l pot atinge. Ne vom pronunța și în scris, demascul perfidia.

Șiești, 3 August 1896.

Vasiliu Babanu, învățător. Ioan Bud, jude comunal. Ioan Ciocalian, Mihail Vi-man, Georgiu Abraham, Ioan Abraham, Dumitru Filip, Ieremie Conte etc. (În telegrama originală, ce ni-a venit și am publicat în nr. 168 ultima subscriere era D. Filip. A-l se dă a țulege că au fost mai mulți. R. „Trib.”).

Această depeșă a fost interceptată prin oficiul telegrafic din Cluj, de unde ni-s'a notificat, că pe baza sf. 3 din regulamentul a fost opriță, și nu s'a transmis la destinațiunea sa. (Poate cea de mai înainte. Asta ni-a venit R. „Trib.”).

Paragraful citat vorbește de depeșă în contra statului. Bine să ne însemnăm, că a-l calumnia, a-l discreditat pe părintele Lucaciu e faptă patriotică, eară a-l disculpa, a rectifica știrile false date despre el, faptă, în contra intereselor statului maghiar.

Pricepeți aceasta, calumniatorilor perversi dela „Tribuna”.

De aceea noi, locuitorii români din comunele păstorite de părintele Lucaciu, declarăm s'rbătorește, că în aceste comune: Șiești, Dănești, Bontăieni, Unguraș, nici în bisericile, nici în școalele noastre, nici în particular, nici în public, în nici o formă, cu nici o ocaziune, nu s'a ținut nici un fel de s'rbare milenară maghiară.

Când constatăm aceasta, totodată protestăm în contra insultei, ce face „Tribuna”, nu numai părintelui nostru iubit, ci întreg poporului român din Șiești, prezentându-ne înaintea lumii, ca și-când noi, părinți români, cetățeni conști de drepturile noastre, și mândri de romanitatea noastră, am permite ca sub ochii noștri, în prezența noastră, cu învoirea și știrea noastră, pruncii noștri să s'rbăzeze s'rbătoarea umilirii și a înfrângerii neamului nostru, cum o prezentă dușmanii.

Nu ne creștem noi în astfel de școală sub conducerea părintelui Lucaciu.

Prin urmare respingem cu toată indignațiunea jocosă a „Tribunei” și spunem în fața calumniatorilor. (Frumoasă școală ve-

dă părintele vostru iubit! Red. „Tribuna” de la Sibiu, care, din aceste vîi frumoase, din acesti munți falnici are conștiința demnității sale naționale, își cunoaște amicii și vrășmașii și declară calumniatori miserabili, pe cei ce au publicat acea corespondență infectă, și de inimici nerușinați ai poporului român, pentru că au insultat ce avem mai iubit, mai scump și mai stimat înaintea poporului întreg, pe părintele nostru, Dr. Vasile Lucaciu.

Tot așa de perfizi și răutăcioși s'au arătat și alții dela „Tribuna” și în cauza așa numitului ajutor de stat.

Noi Românii din Dănești-Bontăieni, am cerut întregirea salariului învățătorilor dela ministerul de culte și instrucțiune publică, la ce s'a învoit și părintele nostru iubit.

Cum însă, în ce condițiuni, pe ce basă se vorbească însuși recursul nostru din 28 Aprilie 1896. Eată-l:

„Ex elenței Sale domnului ministru al instrucției.

„La 22 a l. c. s'a ținut o conferință școlară mixtă în Dănești, cu scop de a discuta asupra salariilor învățătorilor. Prototipul acestui district, ca delegat al înaltului minister de culte și instrucțiune publică, ni-au cetit și comunicat ordonanța ministerială în cauza salariilor învățătorilor. În această ordonanță ne spune, că în comunele unde locuitorii nu sînt în stare a întregi salariul învățătorilor la suma de 300 fl. v. a., precum prescrie legea, ministerul a dispus a întregi suma ce lipsește, din casa statului, fără ca să-și pretindă ceva ingerență specială, peste cea normată în legile existente, adică lăsând neatins caracterul național și confesional al respectivelor școli populare.

„Pe baza aceasta, sub această expresă condițiune și rezervă, venim și noi subscrișii a ruga cu toată stima pe Excelența Voastră, să binevoiți, a ne acorda din visteria statului suma de 150 fl. v. a. pentru întregirea salariului învățătorilor, în comunele Dănești-Bontăieni, etc. etc. (Urmează instrucțiunea recursului cu documentele necesare).

Recursul, sub pretext că e scris românește a fost respins.

Acum întrebăm, unde este în cazul acesta cea mai mică vătămare a intereselor noastre naționale, că în contră nu a urmat părintele Lucaciu și cu el poporul din Dănești-Bontăieni o procedură fără prihană?

Însă calumniatorii dela „Tribuna” nu consideră lucrurile obiectiv și din punct de vedere național român: lor scandal le trebuie, din minciuni se nutresc, răsunare caută și bine știind, că nu mult o pot duce cu *miserabila* lor vieță, împoașcă în dreapta și în stînga, ca oamenii desperați.

Nu știu oamenii *decăzuți*, dela „Tribuna”, că cerul român gr. cat din Ungaria, primește întregirea salariului preoților: de-a dreptul dela oficiile contribuționale, fără vătămarea intereselor naționale? Nu știu ei, că cerul român din Transilvania nu vătămă interesele naționale, cînd primește „subvențiunea” dela stat? Și nu știu ei, că vătămarea simțului românesc stă în aceea, că cer ajutor dela stat, pe baza recomandărilor autorităților politice soviniști-maghiare, cum se face cu ajutorul de stat, sustras din mîna Metropolitului din Sibiu, și pus la discrețiunea ministrului ca să facă el distribuirea ajutoarelor prin organele sale după merite politice maghiare?

Eară dacă le știu toate acestea, cum cutesă a confunda lucrurile, a scandaliza conștiința poporului, a insulta simțul nostru românesc, ca și cînd noi am fi în stare să ne vindem școala noastră română și confesională!

Și acum ne îndreptăm cuvîntul frătesc către tot poporul român, către întreaga națiune, ca după ce am demascat perfidia și lașitatea întreaga a „Tribunei” se protesteze împreună cu noi strigînd:

Să trîdească națiunea română:

Să trîdească părintele iubit al poporului român, Dr. Vasile Lucaciu!

Acum pricepem noi, rezerva părintelui nostru. Ne spune adevărat, că așteaptă, ca să se reunească toți la un loc, la o lucrare frățească, în comitetul național, precum și cu întreg partidul național, cum au fost mai înainte, pentru că nu este nici o cauză de desbinare.

Se vede însă, că se înșală în optimismul său.

Om cinstit și nepătat, iubitul nostru părinte, nu poate sta în tovărășie cu *șicari*, cari au publicat infama corespondență „Din țeara lui Lucaciu”.

„Tribuna” de astăzi nu numi că nu e „foaie serioasă” dar e un *pamflet de scandal* și de minciuni, e foaie dușmăna intereselor poporului român, și mai pe sus de toate e o foaie necinstită.

Șișești, 9 August 1896”.

Câtă laudă de sine, câtă lipsă de bun simț în această declarație, câtă decadență totală!

Un raport oficios.

Szatmármegyei Közlöny, organul oficios al comitatului *Sátmar*, publică în numărul său 26 dela 28 Iunie următoarele:

— **A millenium ünneplése a nagybányai járásban.** Dénes Dezső főszolgabíró az ezredévek a nagybányai járásban történt megünnepléséről a következő jelentést küldte az alispán urhoz: Van szerencsém jelenteni hogy a járásmohos tartozó összes községekben az ezredévek iskolai ünnepeket megartattak, kivéve *Tökés községet*, melynek tanítója ellen, nemzet ellenes kifakadásai és magatartása miatt a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatot fogantatosítottam. Ki kell emelnem Erdőszáda községet, hol mint a kisdud ref. iskola, mind a gör. kath. iskola az ünnepeket a legnagyobb nyilvánossággal és lelkesedéssel tartották meg, a gör. kath. lelkész az isteni tisztelet végeztével kimerítően ismertette, a nagy számban jelen volt hívek előtt az ország minden részében nyilvánuló örömmünnepet, hazánk ezer éves fennállása alkalmából buzdította a répet, hogy hazánk ezer éves fennállása és boldogságáért imádkozzanak, a mindenható istenről kérlelmeze, hogy fiaiban örök időre ápolja a kölcsönös szeretetet, békességet és egyetértést. Hasonlóan Szakállas-Dombó, Kékes-Oroszalu és Sándorfalu községekben, hol a tanköteles gyermekek, hazafias magyar költeményeket szavaltak, a lelkészek és tanítók meleg szavakkal esetelték az ezredévek ünnepeit, Magyarországi ezredévek fennállása jelentő éget. — Legmeghatóbb ünnepe tartott Kapnik-Bányán, hol Kapnik-Bánya, és Alsó-Kapnik község összes lakossága nemzetiség és felekezet nélküliség jellegével gyűlt egybe a kapnikbányai gör. kath. templomba hálaadó isteni tiszteletre s templom után az összes lakosok a tanítók és tanítók vezetés alatt az összes iskolás gyermekek, zászlok és zenezők mellett hazafias énekeket zengedezve gyűltek össze a bányakincstár nagy rendező házába, hol Bertalan bányatiszt ur megnyitó hazafias beszédet tartva, a közönséget hazaszeretetre, egymás iránti rokoni érzelmekre és egyetértésre buzdította, az iskolás gyermekek fűnk, lányok hazafias költeményeket szavaltak. Az ünnepegyesítés végeztével az összes tanulók s mind két község lakossága a fent jelzett ünnepi menetben a Gajdos nevű erdőrézbe vonultak, hol estig jóízűen ünnepelték tartottak. Múltósztások jelen jelentésemet az említett községek hazafias lelkesedését rémi előismerésűl a Szatmármegyei Közlönyben közzétenni. — A főszolgabíró ezen kivánásának készséggel tettük eleget.

Traducem din acest raport partea primă, hotărîtoare:

„Sărbarea milleniului în cercul Băii-mari. Solgăbirul Dénes Dezső, a trimis *vice-comitetului* următorul raport despre sărbarea milleniului în cercul Băii-mari: „Am onorul a înștiința, că în toate comunele aparținătoare cercului meu s'au ținut sărbătorile millenare școlare, afară de comuna *Tökés* (Groși) al cărei învățător, pentru isbucniurile sale contrare legii și pentru purtarea sa a fost tras în cercetare disciplinară premergătoare...”

În celelalte sînt laudate unele comune, cari au sărbătorit deosebit de „patriotic”...

Însă înmă, că comuna *Șișești* aparține cercului *Băii-mari*, prin urmare, dacă solgăbirul zice, că în toate comunele s'a ținut sărbarea millenară, cu excepțiunea unei singure, care este comuna Groși, urmează că și în *Șișești* s'a ținut.

O enigmă.

Și totuși învățătorul din *Șișești* neagă că ar fi ținut sărbarea. Dar e curioasă negarea aceasta și pentru forma în care se face.

Alaltăieri, după încheierea foi am primit adevărat următoarea telegramă:

Felsőbánya, 19 Aug. n. 3 o. 20. m.

Este scornitură, neadever telegrama lui Dredeanu. Nimic n'am raportat. Nici milleniu nu s'a ținut nici cînd în școala noastră. Așa am mărturisit și la investigațiunea pornită contra mea la denuțarea lui Dredeanu. (!? R. „Trib.”)

Vasiliu Baban.

döcent

Desmintirile acestea ar trebui să se facă în scris, ca să vedem noi înșine subscrierea cu mîna proprie și să putem eventual constata, dacă într'adever e scrisă și subscrișă de acela al cărui nume se pune la călcîi? Acum cînd avem înaintea atîtea scrisori fabricate de cel interesat, aceasta împoartă mult.

E și mai curioasă investigația, care s'ornește chiar acum, din partea nu știu a cui. Așa se vede, că nu se va pute dovedi un fapt, care dacă s'a întîmplat, publice s'a întîmplat.

O declarație oficioasă.

Di *Eugeniu Dredeanu*, ne trimite o declarație oficioasă a pretorului din cercul *Băii-*

mari, dl Dénes, prin care acesta declară, firește în limba maghiară, că în cercul său în mai multe comune s'au ținut pertractări cu senatele școlare, și că dl preot Dr. V. Lucaciu („*Lukács László*”) a subscris procesul verbal, în care se tracta despre întregirea salariilor învățătorilor din *Bontăieni* și *Dănești* la 300 fl. și s'a obligat a da rugăre, prin care se cerea suma hotărîită, ca ajutor dela stat.

Alte declarațiuni.

Nu cunoaștem pe dl preot *Eugeniu Dredeanu*, nu ne putem pronunța deci asupra lui. Din câte a scris însă ni-se pare om de bună-credință, care nu știe umbla cu diplomației și sofisterii. A fost atacat însă mult caracterul lui național. Față de aceste atacuri punem unele declarațiuni ale sale dintr'o scrisoare dela 16 August, scrisă imediat după telegrama noastră, în care îi ceream detalii.

După detaliurile, pe cari nu le-am publicat, fiindcă într'o scrisoare următoare ni-le-a dat mai amănunțit, dl Dredeanu a mai adăugat următoarele reflexiuni:

„La ținuta politică cea peste măsură moderată observ: Până-ce mai înainte lua parte activă la toate mișcările naționale de orice caracter, azi în tăcerea sa dubie și retragerea sa aparentă pregătește terenul pentru inaugurarea unei noue politici, pe care toți o știm.

Sau ce alta a căutat în iarnă la *Șișești* *Russu-Șirianu*, mandatarul lui *Brote*?

Părintele Lucaciu de sigur va avea știre despre aceea, că comitele-suprem al cotelui *Solnoc-Dobăca* în prezența mai multor Români din Dej a făcut enunțarea semnificativă, că „popa Lucaciu din *Șișești* la alegerea dietale proxime va fi aclamat unanim de ablegat la *Ileanda-mare*. Eată „nexus causal”!

Lucaciu cel vechiu — și Lucaciu cel nou! Cerul și pămîntul. Lucaciu cel vechiu era adorat de o lume întreagă, Lucaciu cel nou e urgisit de o și mai mare lume. Pretutindenea nelcredere, chiar și la cei mai deaproape ai lui.

Pe lângă toate aceste ispite și încercări de îndulcire noi majoritatea, cu credință vom urma și mai departe principiilor salutare ale iubitului nostru organ: *Tribuna*, și cu venerațiune ne vom ține la lor mic și mare, tînr și bătrîn”.

Dr. Weigand la noi.

În Arad.

Din Arad ni-se scrie cu datul 7/19 August următoarele:

Cunoscutul profesor Dr. Weigand și-a început deja călătoriile sale de studiu filologic la Români din Ungaria, începutul „-a” făcut în Arad, unde a sosit Sâmbătă în 3/15 l. c. Duminică a fost oaspe la masa dlui Episcop unde au fost întrușiți mai mulți bărbați de frunte din loc. Din Arad însoțit de câțiva bărbați inteligenți, a făcut excursiuni în comunele vecine *Peșca* și *Micălăca*. În aceasta din urmă preoții și învățătorii improvizându-i o primire solemnă în localitatea școlii, l-au întîmpnat cu urări și cântări bine executate de două coruri, al adulților și al băieților și un număr semnificativ au alergat se vadă și audă pe „străinul”, care se interesează de graiul lor. A mai făcut excursiuni la *Vinga*, de unde avocatul G. Lazar „l-a însoțit la *Monostor* și *Seceani*, ear’ azi a plecat din Arad pe valea *Murșului* spre *Radna*, *Lipova*, *Soborșin* și *Făget*, unde va sosi pe Duminică ce vine. Călătoriile sale vor dura 8—10 săptămîni și se vor extinde în anul acesta pe teritoriul *Ardealului*.

În Cuvin.

Din Cuvin ni-se scrie cu data 7/19 August c.: Azi am fost noi Cuvinarii plăcut surprinși. Eruditul profesor dl Dr. Weigand a petrecut toată ziua între noi. Deși nimeni n'a știut, totuși sosind aici d-sa a avut o primire cât se poate de bună și plăcută. Ajungînd în comună ilustrul profesor, a fost primit cu nespuse bucurie în casa ospitalului domn Constantin Puticiu, preot gr.-or. în loc. Aici învățătorul dia loc *Dimitrie Popovici* l-a bineventat, în numele poporului român din Cuvin, pe ilustrul profesor prin scurte, dar simburioase cuvinte. Dr. Weigand a răspuns asemenea scurt, dar l-a înțeles româneste, mulțumind pentru buna primire. După aceasta ilustrul profesor, a și început a-și face studiile limbistice, conversând cu mai mulți țerani, țerance, fete și fii de ai noștri. Ne-am dus apoi la biserica gr.-or unde dl Dr. Weigand a scrutat cărțile vechi ce se află în biserica noastră. Întelegînd bravii *Lipoveni*, despre petrecerea ilustrului profesor la noi, a trimis un delegat în persoana harnicului avocat Dr. Gebeles, pentru ca să-l invite a merge dela noi în *Lipova*, unde de altmîndrele de mai înainte „și-a propus să merge”. Ilustrul profesor a primit cu bucurie invitația bravilor *Lipoveni*.

Erau tocmai 12 ore cînd ne-am întors earăși la casa părintelui *Puticiu*, care într'onoarea ilustrului oaspe a arangiat un prînz comun. Aici din nou a petrecut timpul în conversațiuni despre etimologia limbii române, despre originalitatea mai multor vorbe românești, și derivarea lor. Noi, cei adunați, părintele *Moțiu* din loc, Dr. *Gebeles*, avocat în *Lipova*, învățătorul școlii de fete din loc *D. Iliș*, etc., nu puteam din destul admira temeinicele păreri ale dlui Dr. Weigand despre limba română și despre limbile romanice. În chipul acesta ne-am petrecut în nespuse bucurie, până la 3 ore d. a., cînd s'a ridicat masa. La ridicarea mesei ilustrul profesor a mulțumit pentru respectul și afabilitatea manifestată, pîndu-ne la inimă conversația limbii originale a poporului nostru, care este mai mult chemarea învățătorilor. După acestea dl Dr. Weigand a plecat acompaniat de Dr. *Gebeles* și părintele *Puticiu* spre *Lipova*, unde după-cum am înțeles s'au și făcut pregătirile de lipsă pentru întîmpinare, așa după-cum numai Românul știe. În *Lipova* va petrece deasemenea o zi. De aici va merge mai departe spre *Ardeal*.

CRONICĂ

Sibiu, 21 Aug. n. 1896.

Tragedia „Horia” — confiscată. Ni-se anunță, că la propunerea procurorului de stat din *Brașov*, miniștrul de interne a oprit opera literară a dlui profesor Dr. *Ghița Pop*, „*Horia*”, tragedie în 5 acte.

Toți solgăbirii, notarii și gendarmii au primit poruncă, de a confisca această tragedie și a pedepsi pe acela, la care se va afla.

De aci încolo, de sigur, tragedia confiscată, va fi cetită și mai mult ca până acum.

Dela Curtea română. În 9 August n., la orele 10 și 45 m., AA. LL. Regale principele *Ferdinand* și principesa *Maria* au plecat cu un tren special din *Sinaia* la *Curtea-de-Argeș*, pentru a vedea ce măsură urmează să se iie pentru primirea Monarhului *Francisc Iosif*, care, precum am anunțat, va sta câteva ore la această frumoasă mănăstire.

Monarhul nostru la București. Defilarea trupelor cu ocazia vizitei Monarhului nostru se va face pe câmpia *Cotrocenilor* spre *Chiajna*. În acest scop ministerul de război a ordonat comandamentului să niveleze și să aplaneze terenul. Deasemenea șoseaua care duce spre palatul și parcul regal dela *Cotroceni*, care se repară de primăria capitalei, va fi gata la 10 Septembrie. La gara de Nord au început lucrările pentru mirirea și decorarea intrării centrale a gării, unde se va face primirea Monarhului. În ambele laturi ale intrării centrale s'au făcut două intrări provisorii pentru public, pe timpul cît vor dura lucrările.

Concurs pentru poezii române. Privitor la concursul pentru poezii române primim spre publicare următoarele: În orașul *Alais* (*Grand, Francia*), vor fi în Octombrie viitor sărbări frumoase cu ocaziunea inaugurării monumentului, ce din inițiativa *A. Ademi* alaisiene, se ridică în acel oraș în onoarea marelui fabulist *Florian*. Municipality orașului *Alais* a deschis între poezii țerilor latine un concurs cu mai multe premii. Sînt admiși prin urmare la acest concurs poezii române în următoarele condițiuni: Poemul de orice extindere va fi, va avea de obiect lauda lui *Florian*, dulcele cântăreț al *Estellei* și *Nemoriu*. Lucrările se vor trimite până cel mai tîrziu la 10/22 Septembrie, pe adresa subsemnatului V. A. Urechia, *Sinaia*. Lucrările vor fi cercetate și clasate după merit de un juriu înstituit în *București*, compus din biroul „*Ateneului român*”. Cele 3 lucrări declarate de mai mare valoare, vor fi trimise în timp util la *Alais*, însoțite de traducerea în limba franceză. Lucrările ce se vor trimite vor avea un motto, corîspunzător la un plic închis, în care va fi numele autorului. Nu se vor deschide decât plicurile lucrărilor premiate. Cele nepremiate se vor pute retrage după 15 Octombrie, viitor dela cancelaria „*Ateneului român*”. Îndemnăm călduros pe toți junii noștri poezii din țările locuite pe Romîni, să nu întîrzie de a se pune pe lucru n-îndoindu-ne de succesul poezilor români, care va fi și doilea la istoria literaturii noastre moderne, după acel al nemuritorului *Alexandru*.

V. A. Urechia.

Dr. Benjamin Duryea Woodward, profesor de limbile romanice la universitatea *Columbia* din *New York*, despre care am anunțat și noi în zilele trecute, că petrece prin România cu scopul de a studia limba română, a declarat mai multor ziaristi din *București*, că cu începutul anului viitor școlar va deschide un curs de limba română la universitatea *Columbia* din *New York*. Distinsul profesor acum, a plecat din *București* peste *Atena*, *Constantinopol*, *Paris*, *Londra* la *New York*.

Nic. Munteanu s'a născut în *Herend* (cotelul *C. Severin*) la 1830 din părinți țerani. Părinții lui, *Alexandru* și *Maria*, fiind oameni de o stare sîrmăna, nici atîta creștere nu l-au putut da, ca să fie putut fi instruit în puțină carte. Ca atare a fost înrolat la armată și transferat la *Italia*, unde

dinsul putu cunoaște lumea cultură lă. Ca militar a fost de o purtare exemplară, a avansat de sergent, a învîțat puțină carte și scrisoare. După-ce 13 ani a parcurs anii serviciului militar, s'a reîntors la vatra părințească. Dar aci nici părinți în prispă, nici dragoste părințească, ba putem zice, numai iarbă verde crescută în bătaia soarelui în tîmpinat. Tîmărul militar tristat până în suflet de cele văzute în satul său natal, a luat drumul spre *Lugoj* cu cugetul, Doamne! nu am nici căpătîiu nici agoniseală, oare ce va mai fi de mine, lăitl de sărac? Însă nu a desperat. Era sîntos și tare, începuse aci a munci. Muncia ca un om de rînd și cu o năsea din zi în zi în sporă. Cu dor și cu o rîvnă nespusea privia la bărbații inteligenți ai *Lugojului* și cu deosebire legatul făcut de *Jova Popoviciu*, pentru o școală de fete și pentru ajutorarea tinerimii sîrmăne, a strînit în el un zel, pot zice o rîvnă de a face și el un atare fapt nemuritor. În această idee frumoasă rîvnă lui spre muncă s'a potențat. Se face arîndaș la sate, căștiga. Se face arîndaș la *Lugoj* și sporul se adună. Dar în acestea, inima lui era în flacăra, că școlul, ideea, pentru care a muncit și visat o va pute realiza. El nu mai vorbea, numai cugeta alta, decât de neamul său schingit și persecutat. Se făcuse un adevărat martir, și dacă ar fi mai putut, ar fi muncit și s'ar fi lipsit de toate, numai să-și vadă neamul ajutorat. Între aceste sacrificii, sănătatea lui s'a zdruncinat și ca atare s'a mai retras dela neguștoria lui zilnică. Însă s'a pus în fruntea afacerilor școlii, aci a pus în regulă edificiul școlii, singur a înecassat cultul și a reparat școala ruinată de tot. În zilele din urmă a fost ales curator-primar și ca atare, a sîrșit multe îmbunătățiri la biserica. Dar toate acestea ninsuine le-a furat coronat cu lauri — faptul, că acest N. Munteanu a lăsat un legat de 25—30 mii florini capitalului, gr. -cat. din *Lugoj*, din a cărora interese se deede stipendii studenților români gr.-cat. de stare sîrmăna.

Congresul internațional de dermatologie și syphilopatie, ținut anul acesta la *Londra*, s'a încheiat. Din partea României a asistat dl Dr. *Petrini-Galați*, eminentul profesor al facultății de medicină din *București*. D-sa a făcut congresului patra comunicări importante. Deasemenea a asistat la acest congres și dl Dr. *Assaki*, care a făcut în ziua de 6 Aug. n. o comunicare în sinul secției de syphilopatie a congresului, presidată de dl Dr. *Petrini-Galați*.

Foamete în comitatul Aradului. Patru comune românești din comitatul *Aradului* și anume *Halmagel*, *Tirmoșia*, *Boucești* și *Poenar* în urma grindinii ce a căzut acolo în săptămîna trecută, au ajuns la traista de cerșii în 12 a l. c. a căzut o grindină atît de mare și deasă, cît a nimicit cu desăvîrșire toate sîmînțele și legumele bieților locuitorii. Se zice, că protopretorul *Halmagiului* în favorul nenorociților s'a adresat către comitat pentru ajutor.

Păstori nevrednici — oi pierdute. Din *Budapesta* ni-se scrie cu data 1 August n. c.: Ieri-dimineață au sosit aici cu tren separat o ciurdă de Români din comitatul *Hunedoara*, conduși de notari și juri. Dela tren i-au dus pe toți, ca pe o ciurdă de vite, în barace. Spre uimirea mea am observat și câțiva preoți români și încă cu șofile lor, dintre acestia am cunoscut pe preoții: *Nicolau Popovici* din *Keckedága* și *Petru Câmpean* din *Fornadia*!!

Ciocnirea de vapoare. O ciocnire puternică a avut loc în 18 August n. pe la orele 8 și jum. seara, între vaporul austriac „*Ferdinand Max*”, care venia din *Cerna-vođa* și între șalupa „*Elisabeta*” din *Călărași*. Șalupa a fost cu desăvîrșire sfărîmă. Proprietarul șalupei și cu impiegatul vama s'au înecat, ear' mașinistul vaporului, în urma exploziunii cazanului, a fost grav rănit.

Pădurar ucigaș. După-cum se știe, în pădurile din giurul orașului *Győr*, în zilele trecute un copil de 12 ani, al unei văduve sărace, aduna ciuperci. Observându-l pădurarul, a voit să-l prindă. Copilul spîrîat a luat-o la fugă. Sîlbaticul pădurar atunci a pușcat după el, și copilul rănit de moarte a căzut la pămînt. Cu toate acestea până acum autoritățile civile ungarești, nu au aflat cu cale a define pe pădurarul ucigaș.

VIEȚA SOCIALĂ.

O petrecere de vară se va arangia la băile frumoase dela *Stoiceni* în favorul școlii române gr.-cat. din *Lăpușul-unguresc*, la 23 August st. n. a. c. Prețul intrării de persoană: 1 fl., de familie 80 cr. Începutul la 8 ore seara. Suprasolvirile se primesc cu mulțumită și se vor cuita în ziare.

Comitetul arangiator.

Mai nou

Români la milleniu.

Ni-se scrie de nou din giurul *Bocșei*, că solgăbirul *Knothy* a prins cu diferite promisiuni mulțime de Români cari vor fi duși la milleniu la sfîrșitul lunii acesteia. Duminica trecută ficioarii au făcut probe de „*Caluș*” și „*Batuda*”, cu care se vor produce în *Pesta*. Solgăbirul a împrăștiat 2000 apele în limba română.

Pentru redacție și editură responsabil: *Andrei Baltes*. Proprietar: Pentru „*Tipografia*”, societate pe acțiuni: *V. H. Dressand*.

Tocmai a apărut și se află de vânzare la „Tipografia”, soc. pe acțiuni în Sibiu:

CESTIUNEA NAȚIONALITĂȚILOR
și
MODURILE SOLUȚIUNII SALE
în
UNGARIA
de
AUREL C. POPOVICI.

Prețul 50 cr. v. a.
cu trimitere postală 53 cr. v. a.

Două cărți folositoare

pentru țăranul român

au apărut tocmai și se află de vânzare în librăria „Tipografia”, societate pe acțiuni, Sibiu, strada Poplăcii 15:

INDREPTAR PRACTIC
în
ECONOMIA RURALĂ
compus de
cel 12 prețuri întințite în Cluj.
Prețul 1 fl. v. a.

COMASĂRILE

de
Elia Dopp.
Prețul 40 cr. v. a.
Pentru porto postal câte 5 cr. mai mult.

„Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

A eșit de sub tipar:

Însoțirile de credit

împreună cu

Însoțiri de consum, de vânzare, de vițieri, de lăptări etc. și instrucțiunile trebuincioase.

Îndreptare practică

pentru

lăfintarea și conducerea de astfel de însoțiri

de
F. W. RAIFFEISEN.

Edițiunea a V-a.

Traducere autorizată de

Dr. Aurel Brote,

directorul băncii gen. de asigurare m. „Transilvania”.

EDITURA

„Reuniunii rom. de agricultură din comitatul Sibului”.
(280 pagini mari).

Cartea costă 80 cr. (cu porto postal 90 cr., recomandată 1 fl.) și se poate cumpăra dela

„Tipografia”,

soc. pe acțiuni în Sibiu.

A apărut și se află de vânzare la „Tipografia”, societate pe acțiuni din Sibiu

GRAMATICA GERMANĂ

TEORETICĂ PRACTICĂ

de

Sava Popovici Barleanu.

Edițiunea a cincea

revidată și completată

de

Dr. Danil Popovici-Barleanu.

Această gramatică atât de bine întocmită, având la fine și un mic vocabular german-român costă numai 1 fl. 40 cr. plus 10 cr. porto.

La „Tipografia”, societate pe acțiuni din Sibiu se află de vânzare

Portretul domnului

Dr. IOAN RAȚIU.

Cu 50 cr.

La „Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu se află de vânzare, cu prețul de 20 cr. broșura:

Die rechtliche Grundlage des Dualismus

Basa de drept a dualismului

de

Dr. N. D. cavalier de Preda.

Broșura aceasta, scrisă nemțește și apărută în Viena, este dedicată energicului

Dr. Carol Lueger.

La „Tipografia”, soc. pe acțiuni în Sibiu se află de vânzare

„POESII”

DE

IOAN N. ROMAN.

Prețul 50 cruceri.

O specialitate naturală neprețuibilă

este apa minerală alca în-acidă bicarbonată

Isvorul „Matilda” de Bodok

care după experiențele făcute s-au dovedit ca o apă medicinală prea eficientă și plăcută mai ales: la **conturbări de mîsture, mialadiile stomacului, a rinichilor, a beșicii udului și ale organelor respiratoare** etc. [1789] 26—100

Borviz de primul rang

care prin limpezitatea sa rară și prin conținutul său mare în acid carbonic natural — de un gust și efect prea plăcut și binefăcător — va îndeplini chiar și pretențiunile cele mai delicate, ca cum nici o altă apă minerală.

Deposit în Sibiu, Sighișoara și Alba-Iulia:

la domnul I. B. Misselbacher sen., Cluj: Segesváry és társai, Déva: Balog Gyula, Orăștie: Németh János; în Brașov deposit propriu strada Căldărarilor nr. 68, și se poate comanda și de-adreptul dela administrațiunea subsemnată.

Cu toată stima

Administrațiunea isvorului „MATILDA”:

Josef György.

(comit. Háromszék). Bodok. (Transilvania).

Biblioteca lui George Barițiu.

Cele mai ieftine cărți românești!

Librăria „Tipografia”, societate pe acțiuni din Sibiu ajunse în posesiunea unei mari părți din biblioteca lăsată de neuitatul

GEORGE BARIȚIU

se află în plăcuta poziție de a oferi publicului românesc cărți prețioase cu cel mai redus preț.

„Istoria Transilvaniei”.

Marele op al regretatului nostru istoric:

„PĂRȚI ALESE DIN ISTORIA TRANSILVANIEI”,

pe 200 de ani din urmă (3 volume). Se poate procura cu **preț redus**. Asume:

Vol. I. broș. în loc de fl. 4.20 numai cu fl. 2.50, leg. fl. 3.30. Vol. II. broș. în loc de fl. 4.— numai cu fl. 2.—, leg. fl. 2.80. Vol. III. broș. în loc de fl. 2.80 numai cu fl. 2.—, leg. fl. 2.80. Opul întreg broș. în 3 vol. în loc de fl. 11.— numai cu fl. 6.50 — șese fl. și cincizeci cr. v. a., leg. fl. 8.60.

„Dicționarul unguresc-românesc”.

Broșurat în loc de fl. 2.50 costă acum numai fl. 1.50. Legat costă numai fl. 2.50.

Alte cărți rari și prețioase.

Prețuri reduse:

Dicționarul limbii române, după însărcinarea dată de societatea academică română, elaborat ca proiect de A. T. Laurian și I. C. Massimu. Colaboratori Iosif Hodoș și George Barițiu. — București 1876, opul complet numai 4 fl.

Glossariu, care cuprinde *vorbele din limba română* străine prin originea sau forma lor, precum și cele de origine înduioasă. Elaborat de A. T. Laurian și I. C. Massimu. București 1871, 584 pagini numai 50 cr.

Othello, novelă de Wilh. Hauf, traducere. 81 pagini numai 10 cr.

Responsabilitatea ministerială. Discursul de reîntrire al procurorului general și răspunsul prim-președintelui înaltei curți de cassatione și de justiție la 16 August 1866 cu un apendice. București 1866, 57 pagini numai 10 cr.

Criticele „istorice” ale lui Iosif Sterca de Kerpenyes scărmanate — informațiune tipărită ca manuscris de George Barițiu. Sibiu 1892. 22 pagini 5 cr.

Două drame familiare, lectură pentru tinerimea de sexul femeiesc. Sibiu 1891. 44 pagini numai 20 cr.

Actele conferenței electorale a reprezentanților alegătorilor români din Ungaria și Transilvania, ținută în Sibiu la 1, 2 și 3 Iunie 1884. — Sibiu, 1884 84 pag. numai 20 cr.

Tesaur de Monumente istorice, atât din vechiu tipărite cât și manuscrise, cea mai mare parte străine, adunate, publicate cu prefațe și note ilustrate de A. Popu Ilarianu. (Tomul II. și III.) București 1864 à 1 fl. 50 cr.

Două raporturi de-ale acelor prefecți de legiuni românești, cari în anul 1848/9 au susținut luptele cu insurgenții unguri până la reîntrirea trupelor imperiale în Transilvania. — Sibiu 1884. 80 pagini numai 15 cr.

Opurile lui Caiu Corneliu Tacit, traduse de Gavril I. Munteanu, director și profesor, date în tipar sub auspiciile societății academice după încetarea din viață a traducătorului (Biografia traducătorului anexată). Sibiu 1871 1 fl.

Darea de seamă asupra procesului politic de presă al dlui George Barițiu, redact. „Observatorului”, în cestiunea colectelor pentru soldații români răniți. (Pertractarea finală din 30 Aprilie n. 1879). În loc de 25 cr. acum numai 10 cr.